Бүхы оронуудаа пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 119 (4755) ВТОРНИК ИЮНИИН 19 1945 он

Сэн 20 мүнгэ

Манай ороной эрдэмтэд олон янзын уран аргануудые зохёожо ба шэнжэлэн үзэжэ байхадаа, бүхы дэлхэйн наука болон общественные хүгжөөхэ ябадалда сэгнэшэгүй ехэ туһа нэмэри хүргэбэ.

(СССР-эй Совнарком ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй амаршалгаһаа).

Дутуу дундануудаа большевистскээр, нюур сахингүйгөөр шүүмжэлэе!

Большевистскэ парти, тэрэнэй Центральна Комитет, мүн арадуудай агуухэ вождьнуур Ленин ба Сталин гэгшэд большевистскэ шүүмжэлэлгые нюур сахингүйгөөр эрхилжэ, худэлмэридээ дутуу дунда зүйлнүүдээ саг болзор соонь элирүүлдэг ёһотой гэшэ. Мүн обор нобшоор, арад нийтын хэрэгтэ албан хойрогор хандадаг нөөрхэг зантай бэлошоһон хүнүүдтэй эрид шууд тэмсэхэ, иимэ большевистскэ методээр залуу кадрнуудые хүмүүжүүлхэ тушаа саг үргэлжэ бидэниие һургажа байдаг.

„Партиин олонхи айком, райком, горком болон партиина эхин организацинууд бэе-бэеэ шүүмжэлхэ ябадалые үргэнөөр эрхилхэ, өөһэдынгөө худэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлхэ, тэдэниие түргэнөөр усадхаха тушаа хангалтагүйгөөр худэлмэрилнэ гэжэ „ВКП(б)-гэй обкомой XIX пленум шиидхэбэридээ соого тэмдэглэһэн байгаа. „ВКП(б)-гэй Бурят-Монгол обкомой худэлмэри тухай" Партиин Центральна Комитедэй тогтоол соо тэмдэглэгдэһэн заабаринуудые гарай хүтэлбэри болгожо, саашада ёһотой нюур сахингүй шүүмжэлэлгэнүүдые хэжэ, тус тогтоол соо заагдаһан дутуу дунда зүйлнүүдые түргэнөөр усадхаха тушаа ехэхэн, саг үргэлжын хүдэлмэри хэхэ хэрэгтэй байгаа.

Байгша оной март-апрель һарануудта республикын бүхы аймаг болон районуудаар үнгэргэгдэһэн партконференци, ВКП(б)-гэй айкомуудай пленум, тэрэшэлэн худөө нютагуудаар тоосооте-һунгуулиин суглаанууд болоһон байгаа. Тэндэ хабаадалсаһан коммунистнууд тус заабаринуудые сахижа, шүүмжэлэлгые урда-урдынхиһаа һайнаар хэжэ, партиина комитедүүд, партбюрогой болон партиина эхин организацинуудай секретарьнуудай худэлмэридэхи нилээд олон алдуу эндүүнүүдые элирүүлжэ, саашанхи худэлмэриин тушаа мүнөө үеын ориин байдалтай зохилдуулан һайжаруулха хэрэгтэ нилээдгүй ехэ туһаламжа үзүүлээ.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй ба партиин обкомой XIX пленумэй тогтоолнуудһаа аймаг болон районуудай олонхи партиина эхин организацинууд зүб тобшолол хэжэ зуураа өөһэдынгөө худэлмэридээ ехэхэн дутуунуудые имагта нюур сахингүйгөөр шүүмжэлжэ элирүүлһэн байна. Тэдэ алдуу эндүүнүүдээ усадхаха тулада яһала һайн хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа баталаад, политическо-теоретическэ һайн бэлэдхэлтэй, ажалшан арадай дунда хүндэтэй, эдэбхитэй хүнүүдые парторганизацинуудай хүтэлбэринүүдтэ болгон дэбжүүлжэ шадаһаниинь тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Хаана бэе-бэеэ худэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые нюур сахингүйгөөр шүүмжэлнэб, тэндэ партконференциин болон партиина суглаануудай баталһан шиидхэбэринүүд амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Һүүлэй һаранууд мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые һайн дүүргэжэ байһан колхоз, фермэ ба гүүртэнүүд олошоро. Мүн большевистскэ хабарай тарилгые агротехническэ богонихон болзор соо, эрхим һайн шанартайгаар дүүргэхэһээ гадна, партино-политическэ ба нинтэ-ойлгуулламжын худэлмэринүүдые гол түлэб һайжаруулжа шадаһан колхоз, совхоз болон МТС-үүдэй партиина эхин организацинууд олошоронхой. Жэшээлэнь абаад үзэхэдэ, Хорин аймагай колхозууд 1945 он соо мал ажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, хабарай тарилгын худэлмэрие муу бэшээр ябуулһанайнгаа түлөө БМАССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-гэй обкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртөөд байна.

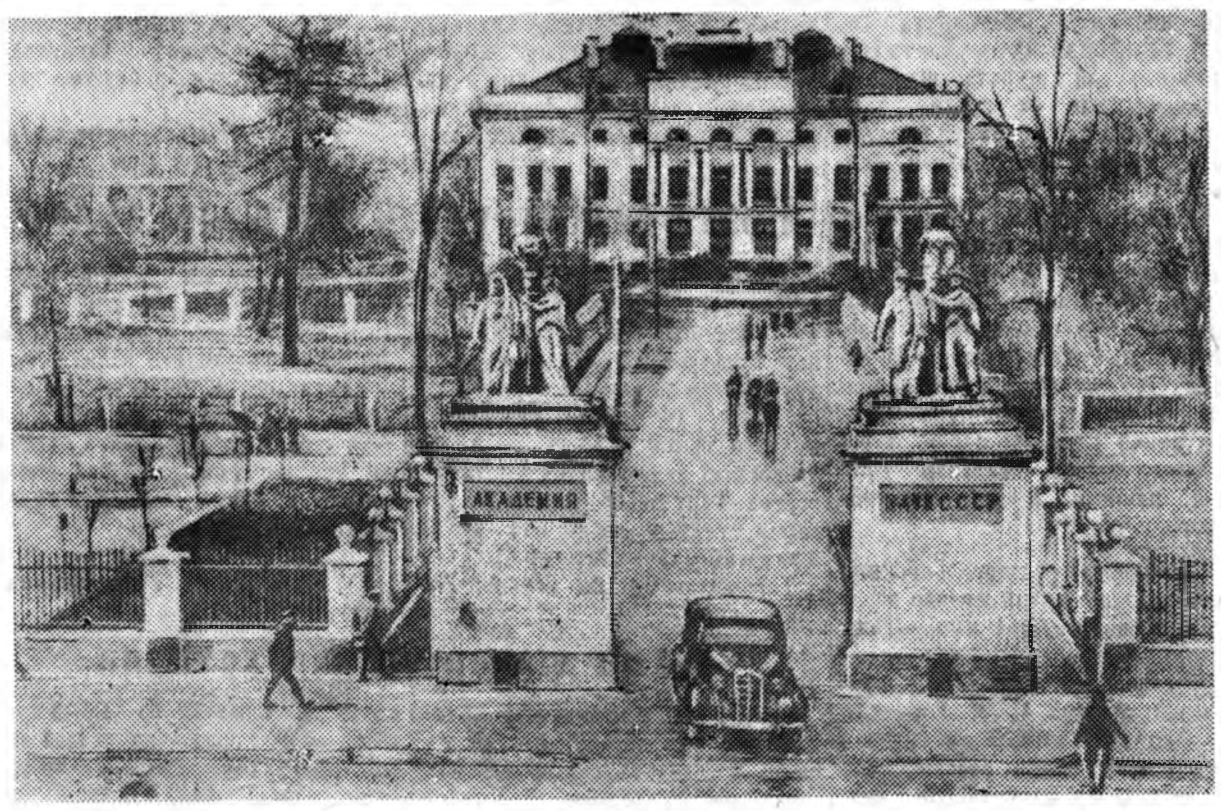
Тиибэ-һабашье партиина хүтэлбэрилхы органуудай шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые саг үргэлжэ шалгаха, илангаа бэе-бэеэ шүүмжэлэхэ, худэлмэридэхи ехэхэн дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлхэ ябадал олонхи аймаг болон районуудай партиина организацинуудаар тон хангалтагүй байһаар. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай олонхи колхозууд хабарай тарилгые саг болзор соонь, агротехническэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэжэ шадаагүй байһанһаа байгаа, мал ажал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые тиимэ гэшэгүй муугаар дүүргэжэ байна. Энэ хадаа тэндэ большевистскэ шүүмжэлэлгэ хангалтагүйгөөр бэелүүлэгдэжэ байһантай эли тодо результат мүн. Тус аймагай партиина организаци болбол ВКП(б)-гэй обкомой XIX пленумэй шиидхэбэриин олонхи зүйлнүүдые хүсэндэнь дүүргээгүй байһаар. Партийно-политическэ ба агитационно-ойлгуулламжын худэлмэри шэнэдхэн табигдаагүй байһан зандаа.

Мүн Зэдын аймагай партиина организаци партиин обкомой XIX пленумэй, аймагайнгаа партконференциин шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэ тухай үргэлжэ мүнөөшэ шалгана гүй. Тэрээн дээрэһээ ажахын ба политическэ удхашатай кампанинууд ехэ унжагайгаар ябажа байна. Эндэхи зарим партиина эхин организацинуудаар шүүмжэлэлгэ оройдоошье хэгдэнэгүй. Жэшээнь, „Улаан Үшөөтэй" колхозой парторганизацида шүүмжэлэлгэ хэгдэдэггүй байһан дээрэһээ тус колхозой зарим хүтэлбэрилэгшэд-коммунистнууд революционно һэрэмжээ алдажа, колхозно үмсые урилтэ хорлолдо оруулжа байһан бузагай баримтанууд элирүүлэгдэһэн байгаа. Тус аймагай олонхи колхозуудаар хабарай тарилга, мал ажал үсхэбэрилгын гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтэ таһалдалһан туйлда хүрэөд байна. Мүнөө олонхи колхозуудынь үбһэ хуряалгада, таряахуряалгада тон шанаргүй бэлэдхэл хэжэ байна.

Мүнөө республикын аймаг болон районуудаар ВКП(б)-гэй айкомуудай пленумүүд болохо эхилбэ. Тэрээн дээрэ партиин обкомой XIX пленумэй шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтын ябаса тухай асуудал зүблэн хэлсэгдэжэ байна. Тус пленумүүд болон партиина эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ бэе-бэеэ нюур сахингүйгөөр шүүмжэлэлсэжэ, өөһэдынгөө худэлмэридэхи дутуу дунда зүйлнүүдые большевистскээр элирүүлхэ хэрэгтэй. ВКП(б)-гэй айкомуудай пленумүүдые идейно-политическэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэжэ, партиина хүтэлбэрилхы органуудай хамаг бүхы худэлмэриие шэнэ эрид һайжаруулая!

ИНТЕЛЛИГЕНЦИИН СЪЕЗДНҮҮД

Молдавиин бүхы уезднүүдтэ советскэ интеллигенциин съезднүүд болобо. Съезднүүдтэ хабаадалсагшад —багшанар инженернүүд, агрономууд, врачууд болон научна хүдэлмэрилэгшэд болбол немецко-румынска эзэмдэлгын үедэ хэгдэһэн һүйдхэлнүүдэй үлэгдэлнүүдые үгы хэхэ тухай элидхэлнүүдые шагнабад. Съезднүүд хадаа эдибхитэй һайнаар үнгэрөө. Предприятинууд, мүн тэрэшэлэн һургуулинууд, клубууд ба библиотекэнүүдые саашадаа һэргээн бодхоохо худэлмэринүүд хараалагдаба. (ТАСС).

СССР-эй Академи Наукын байшан (Москва). Г. Широковой фото (ТАСС-эй фотохронико).

СССР-эй Академи Наукада

ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Совет болон ВКП(б)-гэй Центральна Комитет болбол ССР Союзай Академи Наукын бии болоһонһоо хойшо 220 жэлэй ой гүйсэһэнтэй дашарамдуулан тэрэниие амаршална.

СССР-эй Академи Наука болбол немецкэ булимтарагшадта эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуухэ дайниие советскэ арадай илалта түгэлдэрөөр дүүргэөд байһан сагта өөрынгөө һайндэрые тэмдэглэжэ байна гээшэ. Дайнай үедэ советскэ эрдэмтэд хадаа фронт болон ороной арадай ажахыда өөһэдынгөө ажалаар туһалжа, амжалтатай һайн худэлмэри хэбэ. Советскэ эрдэмтэд дайсанаа дараха хэрэгтэ айхабтар үнэтэй туһа нэмэри хэһэн байна. Академи Наукын институдуудта физигүүд болон химигүүд, математигууд болон астрономууд, биологууд болон медигүүд, геологууд болон географууд. историгууд болон философууд, экономистнууд, хуули эрхые шэнжэлэгшэд болон филологууд гэхэ мэтын советскэ эрдэмтэд ашагтай һайнаар худэлмэрилжэ байдаг.

Манай наука болбол агуухэ эрдэмтэдые дэбжүүлэн бүхы дэлхэйдэ үгэһэн байна. Ородой наукын эхин һуурииие тодхоһон Ломоносов, гениальна химик Менделеев, агуухэ математигууд Лобачевский, Чебышев, Ляпунов, томохон геолог Карпинский, бүхы дэлхэйдэ алдаршаһан географ Пржевальский, сэрэгэй-полевой хирургые бии болгоһон Пирогов, агуухэ новаторнууд-биологууд Мечников, Сеченов, Тимирязев болон Павлов, газар дэлхэйн байгаалиие гайхамшагаар хубилган шэнэдхэгшэ Мичурин, оюун бэлигтэ экспериментатор физик Лебедев, радио хэлхээ-холбооние байгуулагша Попов, мүнөө сагай авиациин теориие бии болгоһон Жуковский болон Чаплыгин, ородой революционно ухаан бодолые гайхамшагтайгаар урагшань дабшуулһан Белинский, Добролюбов, Чернышевский, манай орондо марксизмые дэлгэрүүлһэн агуухэ пионер болохо Плеханов гэгшэдые советскэ араднай хаража омгорхохонь зүбтэй.

Манай үеын агуухэ гени, марксизмые шэнэ үеын байдалда тааралдуулан урагшань яһала ехээр дабшуулһан ба баяжуулһан, эрхим научна ухаан бодолой ударидагша, мүнөө сагай общественные советскэ системын үндэһэ һуури дээрэ социалистическэ общество болгон шэнэдхэн байгуулха теориие гаргаһан манай советскэ гүрэниие байгуулагша Ленинние дэбжүүлэн дэлхэйдэ үгэһэн хадаа советскэ араднай омгорхоно гээшэ.

Манай ороной эрдэмтэд олон янзын уран аргануудые зохёожо ба шэнжэлэн үзэжэ байхадаа, бүхы дэлхэйн наука болон общественные хүгжөөхэ ябадалда сэгнэшэгүй ехэ туһа нэмэри хүргэбэ.

Советскэ эрдэмтэд наука болон техникын хэдэн олон һалбаринуудта угаа ехэ юумэнүүдые бүтээһэн байна. Зүгөөр, наука болон техникын талаар бүхы дээрээ мүнөө хүртэр шиидхэгдээ үды аад, тон шухала болоод байһан проблемэнүүд олоншог бии байһан хадань тэдэниие шиидхэхын тулада советскэ эрдэмтэд эршэтэй шангаар худэлмэрилхэ ёһотой гэжэ эрдэм наукые эрхилжэ байһан хүнүүд хододоо һанажа ябаха зэргэтэй. Манай наукын үмэнэ ажабайдал дээрэһээ табигдаһан зорилгонуудые советскэ эрдэмтэд амжалтатай һайнаар шиидхэхэ бэзэ гэжэ арад зомнай хүлеэжэ байна гээшэ.

ССР Союзай Совнарком болон ВКП(б)-гэй ЦК болбол ССР Союзай Академи Наука энээнһээ хойшошье ажалаа ябуулхадаа өөрынгөө Эсэгэ ороной болон дэлхэйн наукын эрхим заншалнуудые улам хүгжөөхэ, СССР-эй арадуудай ажал болон гэгээрэл болбосоролые хүгжөөхын тулада наукын туйлалтануудые али болохоор хэрэглэхэ, бүхы дэлхэйн арадуудай дунда советскэ наукын этигэл хүндые улам дээшэнь үргэхэ бэзэ гэжэ сохом найдана.

ССР СОЮЗАЙ АРАДАЙ КОМИССАРНАРАЙ СОВЕТ. БҮХЭСОЮЗНА КОММУНИСТИЧЕСКЭ (большевигүүдэй) ПАРТИИН ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕТ.

Һайндэрэй сессидэ хабаадагшадые хүндэлжэ СССР-эй Академи Наукын президент В. Л. Комаровойдо болоһон обед

Июниин 16-да, ССР Союзай Академи Наукын президент, Социалистическэ Ажалай Герой академик В. Л. Комаров гэгшэ академиин 220 жэлэй ой гүйсэһэндэ зорюулагдаһан СССР-эй Академи Наукын һайндэрэй сессидэ хабаадалсагшадые хүндэлжэ обед түхеэрһэн байна.

Тэрэ обед дээрэ советскэ наукын, литературын болон искусствын элитэ ажал-ябуулагшад, Америка болон Европын научна организацинуудай түлөөлэгшэд байлсаба.

Обед болохо үедэ советскэ болон хариин гүрэнүүдэй эрдэмтэд үгэнүүдые хэлэһэн байгаа. Европын болон Америкын эрдэмтэд хадаа советскэ наукын туйлалтануудые хаража баясаһанаа элирхэйлэн мэдүүлһэн ба гитлеровскэ Германиие дараһан илалтын хэрэгтэ оруулһан туһа нэмэринь ехэ гэжэ бүхы дэлхэйдэ тоогдоод байһан советскэ эрдэмтэдэй хэһэн ажалдань эрхим дээдэ сэгнэлтэ үгэһэн байха юм.

Агуухэ ород арадай эрдэм наука мандаха болтогой гэһэн юрөөлтэйгөөр СССР-эй Академи Наукын президент академик В. Л. Комаровой үгэ хэлэхэдэнь, нэрьемэ халуун альга ташалгаар угтаба.

США, Англи, Югослави, Чехословаки, Польша, Болгари, Иран, Румыни, Венгри болон бусад оронуудай эрдэмтэд үгэ хэлэхэдээ советскэ арад зоной, илалта түгэлдэр Улаан Армиин баатаршалгануудые ехээр магтаһан байна. Улаан Арми хадаа советскэ наукын ажал-ябуулгашадай туһаламжатайгаар гитлеровскэ сэрэгэй машиные хяа һамна сохижо, гитлеризмын богоолшолхо аюулһаа Европын арадуудые сүлөөлбэ гээшэ гэжэ хэлэһэн байна.

Обед болбол халуун баяртай оршон байдалда үнгэрбэ. (ТАСС).

СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотовойдо Британска Элшэн сайд сэр А. К. Керр болон Американска Элшэн сайд господин А. Гарриман гэгшэдэй хабаадалгатайгаар завтрак болобо

СССР ба Великобританиин хоорондохи Союзна договор болон агрессидэ эсэргүү дай хэхэдээ бэе бэедээ туһалалсахаар баримталха заршамууд тухай СССР ба США-гэй хоорондо Хэлсээн баталагдаһанһаа хойшо 3 жэл болоһонтой дашарамдуулан, СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссар В. М. Молотов июниин 16-да завтрак түхеэрбэ.

Тус завтрак дээрэ байлсагшадые нэрлэбэл: Великобританиин Элшэн сайд сэр А. К. Керр, США-гэй Элшэн сайд господин А. Гарриман, Союзнигууд хоорондын Репарационно Комиссида оролсоһон США-гэй түлөөлэгшэд господин Э. Поули болон И. Любин, Великобританиин посольствын советник господин Р. Ф. Робертс, СССР-тэ һуугаа британска Сэрэгэй Миссиин Начальник генерал-лейтенант Д. Гаммелл, СССР-тэ һуугаа США-гэй Сэрэгэй Миссиин Начальник генерал-майор Д. Дин гэгшэд болоно.

Тэндэ советскэ талаһаа байлсагшадые нэрлэбэл: А. И. Микоян, флодой адмирал Н. Г. Кузнецов, СССР-эй Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орлогшонор А. Я. Вышинский, М. М. Литвинов, И. М. Майский, мүн тэрэшэлэн В. В. Кузнецов, В. А. Сергеев, генерал-полковник Ф. Ф. Кузнецов болон СССР-эй НКИД-эй харюусалгата сотруднигууд болоно.

Энэ завтрак хани барисаанай халуун оршон байдалда үнгэрбэ.

Гүрэнэй Оборонын Комитедэй түрүүлэгшэ, ССР Союзай Арадай Комиссарнарай Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр И. В. Сталинда

СССР-эй Академи Наукын һайндэрэй сессидэ хабаадагшадһаа

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович,

СССР-эй Академи Наукын 220 жэлэй ой гүйсэһэн һайндэртэ зорюулагдаһан Академи Наукын һайндэрэй сесси болбол Советскэ Союзай Правительствын толгой ба арадуудай вождь, оронойнгоо зэбсэгтэ хүсэнүүдые толгойлжо байһан полководец болон стратег болохо— Таниие амаршална.

Академи Наукые Петр 1 гэгшын байгуулһан сагһаа хойшо 220 жэл гүйсэһэн һайндэрлэлгэ болбол хүн түрэлтэнэй хуби заяаниие шиидхэжэ байгаа агуухэ түүхэтэ событинуудай болошо байһан үедэ тудаба. Советскэ гүрэн Танай ударидалга доро ябажа, германска фашизмда эсэргүү Бүгэдэарадай Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайниие илалта түгэлдэрөөр дүүргэөд байна. Баатарлиг Улаан Армимнай илалтын тугые Берлин дээрэ мандуулаад, союзнигуудай сэрэгүүдтэй хамта ябажа, үгэ дуугүй капитуляци хэхэ тухай акт дээрэ диилдэһэн столицидаа гараа табихаар дайсаниие баадхаһан байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилжэ шэрүүн хатуу саг болоод байхада хэлэһэн Танай гениальна стратегическэ түсэбүүд хүсэндөө орожо бэелүүлэгдэбэ гээшэ. 1941 оной июниин 22-то манай Эхэ орондо мэхэтэ муухайгаар добтолһон немецко-фашистска империализмын заабол хосорхо байһан тухай Танай уридшалан мэдэжэ хэлэһэн сэсэн үгэнүүд зүб болобо. Советскэ Союзай бүхы арадуудые толгойлжо ябаһан агуухэ ород арад болбол дайсанаа даража түүхэтэ илалта туйлаад, оронойнгоо эрхэ сүлөө, бэеэ даанхай байдалые болон Октябрьска Социалистическэ революциин диилэжэ абаһан бүхы юумые аршалан хамгаалһан байна.

Улаан Армимнай Европын болбосоронгы байдалые фашистска дээрмэшэдһээ аршалжа абаа. Европын арадууд богоолшолго болон хюдалгаһаа аршалагдажа, тэдэнэр өөрынгөө гүрэниие, демократи болон национальна культурые мандуулха аргатай болоо. Фашистска дарлалта болон хэрзэгы дошхон байдалые үгы хээд байхадамнай, культура болон наукын улам саашаа һалбаран хүгжэхэ ерээдүйн агуухэ түлэблэлгэнүүд нээгдэбэ.

Советскэ эрдэмтэдэй научна ажал-ябуулга болон социалистическэ Эхэ орондоо алба хэхэ гол заршамуудынь гэхэдэ теори болон революционно практика тухай. Һүзэг бэшэрэл гээшые мэдэхэгүй эрхим наука тухай, арад зонтойгоо бата бэхи барисаатай наука, ажал хэхэдээ хүтэлбэри болгохо эрхим наука тухай Танай хэлэһэн гүнзэгы удхатай һургаал байһан ба тэрэнь хэзээ бүхэндэ байхашье юм.

Диалектическэ болон историческа материализм тухай, национальна асуудал тушаа, социалистическэ гүрэнэй теори, сэрэгэй стратеги болон тактика тухай Танай классическа зохёолнууд хадаа Маркс—Ленинэй һургаалые дэлгэрүүлэн, наукада шэнэ үеын байдалые бии болгоһон мүнөө сагай шэнжэлэлгын ухаан бодолдо айхабтар ехэ нүлөө халдааһан ба хэдэн олон үеын советскэ эрдэмтэд һуража байһан научна творчествын үзэгдөөгүй һайн жэшээнүүд болоно. Таниие хүндэтэ академик болгожо һунгаһан ябадал хадаа СССР-эй Академи Наукын түүхэ домог соо гайхамшаг ехэ событи болошо, ороной хамаг научна олониитэ бүгэдөөрөө халуунаар һайшаан угтаһан байгаа.

Ород дотор гэгээрэл болбосорол ба Эрдэм наукые дэлгэрүүлхэ тухай Танай үдэр бүриин анхарал оролдолго болон советскэ эрдэмтэдэй зохёохы үүсхэлнүүдые дүнгэһэн дэмжэлгэ хадаа СССР дотор наукые һалбаран хүгжөөхын имагта ехэ дүхэм нүхэсэл болоно. Правительствоар бии болгогдоһон аад, ороной эрхим эрдэмтэндэ үгтэжэ байһан Сталинска Шагналнууд гээшэ СССР дотор наукые хүгжөөхын ехэхэн урмашуулга болоно. Советскэ эрдэмтэн бүхэн Танай нэрэ алдараар байгуулагдаһан шагналай лауреат гэһэн эрхим дээдэ нэрые абаха гээшэ агуухэ нэрэ түрэ мүн гэжэ тоолодог.

СССР-эй Академи Наука хадаа ородой наукын эгээн хуушанай центр мүн, советскэ засагай тогтоһон түрүүшын үдэрһөө хойшо Академиин ажал-ябуулга болон хүгжэлтые сэсэн мэргэнээр ударидажа байһан Ленин—Сталинай партиин анхарал оролдолгодо хүртэжэ байдаг. Советскэ засагай тогтоһонһоо хойшо Академи Наука болбол институдуудай. лабораторинууд болон стидуудай, лабораторинууд болон научна нэгэдэл болошо ургаба.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ Танай гаргаһан уряагаар Академи Наука болбол Улаан Армиин буу зэбсэгүүдые улам ехэ болгохо аргануудые зохёоһон, ажаүйлэдбэри болон хүдөө ажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалалсан, мэхэтэ муухай ба хайра гамгүй дайсанһаа Эхэ ороноо аршалан хамгаалхын тулада бии бүхы хүсэ шадалаа гаргаһан байна. Хэдэн олон эрдэмтэд фронтнууд дээрэ болоһон дайн байлдаануудта, мүн Москва болон Ленинградай обороноодо хабаадалсаһан байха юм.

Фашизмые даража, манай Эхэ ороной туйлаһан гайхамшаг ехэ илалтын сэнгэлиг һайндэрлэлгэ хадаа Академи Наукын институдай, лабораторинууд болон экспедицинүүдэй научна ажал хүдэлмэриие шэнээр дэбжүүлхэ ябадалые үүсхэбэ. Академиин 220 жэлэй ойдо зорюулагдаһан һайндэрэй баяр болбол бүхы советскэ наука болон тэрэнэй центр болохо—Советскэ Союзай Академи Наукын амжалтануудые харуулһан һайндэр, бидэниие шэнэ амжалтанууд тээшэ уряалһан һайндэр болоно.

Академи Наукын ажалаа ябуулхын тулада СССР дотор байгуулагдаһан имагта ехэ аргаболомжонууд хадаа теоретическэ болон прикладной наукануудай талаар энээнһээ хойшо эршэтэй шангаар хүдэлмэрилхэ, оронойнгоо барагдашагүй ехэ баялигуудые ашаглан хэрэглэхэ шэнэ замуудые зохёон гаргаха гэһэн зорилгонуудые академиин членүүд болон сотруднигуудта тохоно. Дайн сэрэгэй һүйдхэл һандаралгын хойшолонгуудые түргэнөөр усадхахын тулада, Советскэ Союзай сэрэгэй-экономическа хүсые улам ехэ болгохоор зорюулагдаһан хүдэлмэриие али болохоор хүгжөөхын тулада бүхы шадалаа гаргахабди.

Академи Наукын академигүүд, член-корреспондентнүүд болон бүхы эрдэмтэдэй коллектив болбол теориин шэнэ үндэрдхэнүүдые диилэн абажа ба манай Эхэ ороной бүхы дэлхэйдэ туһатай түүхэтэ үүргэдэнь зохистой шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлажа, түрүү зэргын советскэ наукын сэсэглэн һалбархын түлөө энээнһээ хойшодоошье тэмсэхэнь лабтай.

Түрүү зэргын советскэ наука болон тэрэнэй эрхим түлөөлэгшэд мандаха болтогой!

Манай наукын аша туһаяа зорюулжа байдаг советскэ арад мандаха болтогой!

Илалта түгэлдэр героическа Улаан Арми мандаха болтогой!

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) Парти мандаха болтогой!

Гениальна эрдэмтэ ба арадуудай вождь Иосиф Виссарионович Сталин мандаха болтогой!

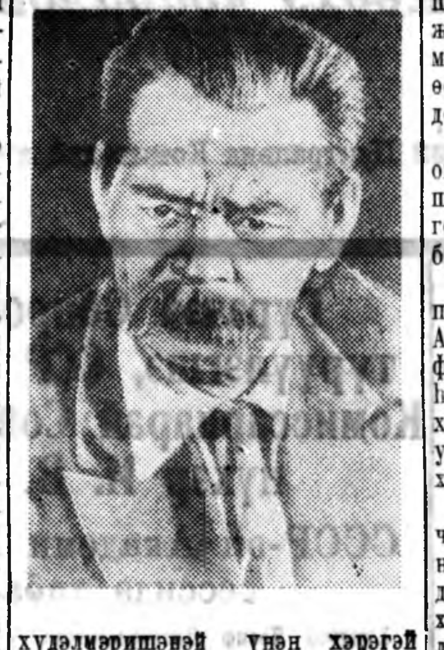
1945 оной июниин 16-да СССР-эй Академи Наукын һайндэрэй сессиин баярай заседани дээрэ баталагдан абтаба.

СМОЛЕНСКЭ ОБЛАСТЬДО ХАРГЫНУУД һЭРГЭЭН БОДХООГДОЖО БАЙНА

Смоленскэ областьдо харгы байгуулгын нэгэ һара соносхогдобо. 2.500 метр шэнэ хүүргэнүүд баригдаха ба 2.500 километр харгы заһабарилагдаха байна. (ТАСС).

Пролетарска агууехэ уранзохеолшо

(Наһабараһанһаань хойшо юһэн жэлынь усэгдэр гүйсэбэ)

Ородой агууехэ пролетарска уранзохёолшо Алексей Максимович Горький (Пешков) 1868 ондо Нижний-Новгородто (мүнөө г. Горький) үгытэй модошо дарханай бүлэдэ түрэһэн юм.

1886 ондо **Казань городто** Горький революционернүүд-народнигуудтай танилсажа, революционно хүдэлмэридэ хабаадалсадаг болоо. Революционернүүдтэй барисатай байһанайнгаа түлөө 1889 оной октябрьда арестовалагдааһэн. 1891 ондо Горький болбол хүдэлмэри бэдэрхын тула Росси соогуур хоёрдохёо зайжа гараһан байгаа. (Нэгэдэхинь—1890 ба 1891 онуудта). Поволжье, Донской область ба Украинаар ябгаар ябажа ябахадаа батрагаар хүдэлмэрилдэг байгаа.

1892 оной намар Тбилиси городто Горькиин «Макар Чудра» гэжэ түрүүшын уран зохёол хэблэгдэһэн юм. Тэрээнһээ хойшо олон зоной һайшаажа уншадаг нилээд олон уран зохёолнуудаа хэблэжэ эхилһэн байгаа. «Буревестник тухай дууниинь» тэрэ үедэ 1901 ондо хэблэгдэһэн юм. Бүхы дэлхэйн ажалшад революци тээшэ, самодержави ба капитализмтай тэмсэл тээшэ хүсэтэ уряалые тэрэ «Буревестник тухай дуун» гэһэн зохёол соо олоһон байна.

1901 ондо Горький дахин арестовалагдаба. Энээндэ эсэргүүсэһэн демонстраци хэдэн городуудта болоо һэн. Бүхы дэлхэйдэ мэдээжэ агууехэ уранзохёолшо Горький хадаа 1902 ондо хүндэтэ академигаар һунгагдахадань, хаанта правительство эрид эсэргүүсэжэ, тус һунгалгые болюулһан юм.

1905 оной революцида тон шударгуугаар хабаадалсаһан ба тэрэнэй дарагдаһанай һүүлээр, Горький реакцида эсэргүүсэн, мүн хүдэлмэришэнэй үнэн хэрэгэй түлөө тэмсэһэн байна.

Октябрьска Социалистическэ революциин илаһанай һүүлээр, Горький болбол Ленин ба Сталинтай хамта дэлхэй дээрэхи хүдэлмэришэн таряашанай түрүүшын засаг байгуулхын түлөө сусаршагүйгөөр хамаг хүсөөрөө оролсоо.

Пролетарска, социалистическэ культурын хүгжэһэн ябадалда Горькиин ажал үүргэнь айхабтар ехэ гээшэ. «Эгээл имэһээ, Горький манай орондо пролетарска, социалистическэ литературын бодото эхи һуури табигша мүн...». (Молотов)

«Эхэ» гэһэн суута зохёол соогоо Горький революционно хүдэлмэришэдэй ажабайдалай гайхамшаг ехэ хүсые шадамараар харуулаа. Энэ зохёолыень В. И. Ленин айхабтар үндэр дээгүүр сэгнэһэн байха юм.

Горький ородой ажабайдалай үргэн ба хүсэд картиные, зэрлиг шунахай ба нюур сахигша буржуазиие «Фома Гордеев», «Артамоновуудай хэрэгүүд» гэхэ мэтын өөрынгөө зохёолнууд соо тодоор харуулна.

Алексей Максимович ажалаараа омгорходог хүдэлмэришэ ба таряашан хүнүүдтэ угаа ехэ хүсэтэйгөөр ба инаг зүрхэнһөө хандадаг байгаа.

Өөрынгөө хурса сэсэн удхата публицистическэ статьянууд соо А. М. Горький хадаа ээрхэг галзуу фашистнуудай шуһать шунахай һэдэлгэнүүдые ба буртаг хара хэрэгүүдые хайра гамгүй дэлхэйн урда элирхэйлжэ бэшэһэн байха юм.

Советскэ арадта, социалистическэ Эхэ орондоо, Ленин—Сталинай партида халуунаар дуралан дагадаг байһанайнь түлөө, дэлхэйн хүн түрэлтэнэй үмэнэ революционно ехэ нүлөөтэй байһанайнь түлөө троцкистско-бухаринска хог богууд, фашистска зарсанар манай Горькиие ехээр дурагүйдэдэг байгаа. Тэдэнэр 1936 оной июниин 18-да Горькиие хорлоһон юм.

«Ленинэй һүүлээр, Горькиин наһабаралга—манай орондо эгээл хүндэ хүшэр гээгдэл мүн»—гэжэ нүхэр Молотов хэлээ һэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу ехэ дайнай үедэ А. М. Горькиин уран һайхан зохёолнууд урданай шэнги хурса зэбсэг боложо, фашистска бузар алууршадые хайрагүй сохилсоо. Горький шэнгеэр арадай үнэн хэрэгэй түлөө хэһэн тэмсэл хадаа илаһан арадайнгаа зүрхэндэ хэтэ мүнхэдөө үлэхэ ба дайнай хатуу шэрүүн үенүүдтэшье арадай үнэн харгые гэрэлтүүлжэ үгэхэ нарата маяк болодог байна.

Бишиихан Алексей

Хара сахилгаандал адляар Буревестник омогоор зуралзан дэлинэ.
А. М. Горький

Хүбэнэг бороогой намдажа,
Хүнгэн һонор боломсоор
Хүдөө тала гэрэлтэжэ,
Сагаан шаргал тэнгэридэ
Сахариг һолонго толорно.
Уйтан түмэр клеткэ
Урдаа тэбэрин бариһан,
Урин халуун шарайтай,
Хурса нюдэтэй Алексей
Холоруу шэртэн зогсобо.
Хүхэ долгин, үдэшын бороо,
Мүнгэн сагаан үүлэнүүд
Хүгжэм дууша газар дэлхэй,—
Хүгшэн эхынь хэлэдэг
Үльгэр түүхэ һануулна...
Гартаа бариһан клеткэ соонь,
Ганса шубуухан хаалгаатай,
Гарахаяа оролдон ниидэжэ,
Эрмэгтэ архаг ханынень
Үбсүүгээрээ сохёод бусана.

Шубуунай аймхай зүрхэнэй
Сохилон доһолхые дуулажа,
Гэрэлтэ хоёр сэсэгтэл
Гэнэн нюдынь харахадань,

„Сүлөөдэ гаргыш“ гэжэ байба.
„Орьёл нарата тэнгэридэ
Омог золтой ниидыш“—гэжэ
Түмэр бишиихан клеткынгээ
Түлхюур оньһынь үргэжэ,
Гарахынь хүлеэн зогсобо ха.

Сүлөөдэ гараһан шубуунай
Сахилгаан түргэн ниидэжэ,
Үндэрые барин дэгдэхые
Үдэшэн хаража байхадаа
Ямар ехээр баясаа һааб?

Сэнхир номин газар дээрэ,
Сэлмэг сэгээн агаарта.
Сүлөөтэй золтой ябахаһаа
Үлүү жаргалай байхагүйе,
Анха түрүүнээ мэдэбэ.

Тэрэ шубууе зобоогшо
Түмэр клеткээ хаяжархёод,
Үгэтэ долгёороо шууяаша,
Үргэн Волгын эрьеруу
Эрэлхэг дорюунаар алхалаа һэн.

Сайбар үүлые һэтэ сохин,
Сүлөөтэй зуралзан ниидээшэ
Баатар шубууе магтажа,
Дура сэдьхэл хүдэлгөө һэн.
Дуугаа дуулажа эхилээ һэн.

Ч. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

Завод—сад

«Калибр» гэдэг Московско инструментальна завод дайнай урда тээ таримал модоороо суурхадаг байһан юм. Тэрэнэй газар дээрэ элдэб зүйлын модод олоор таригданхай байгаа. Калибровецууд дайнай үедэ энэ хүдэлмэреэ зогсоожо, таригдаһан модоо бүтэн байлгаа һэн. Заводоо ногооруулха хүдэлмэри мүнөө үедэ үшөө ехэ хэмжээтэйгээр ябуулагдажа байна.

Энэ хабар 2 мянга гаран модо, 6.500 һөөг модонууд ба олон мянган сэсэгүүд таригдаа. Заводто һаяхан нээгдэһэн һуниин санаториин участок тэрэшэлэн ногооруулагдаа.

(ТАСС).

Тракторнууд парта ябана

Иволгын машинно-тракторна станциин түрүү бригаданууд хабарай тарилгын үедэхи тракторна хүдэлмэриингөө түсэб амжалтаар дүүргэһэн байна. «Осоавиахим» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилдэг Фаина Дмитриевагай бригада условно трактор бүхэнөөр 174 гектар элдүүрилжэ, хабарай полевой хүдэлмэриин түсэб нилээдгүй үлүүлэн дүүргэхэ зуураа, 60 гаран килограмм горючи арбилаа.

Хоёрдохи һуурида Анна Стрельповагай бригада гараба. Энэ бригадын членүүд «Майн нэгэ» колхоздо условно трактор бүхэнөөр 96 гектар элдүүрилхын оронто, 168 га элдүүрилһэн байна. Калёновско сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг Михаил Педынинай бригада тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэб 76 процент дүүргээ.

Дурсагдагша машинно—тракторна станциин 19 бригада тракторна хүдэлмэриин хабарай түсэб үлүүлэн дүүргэһэн байна.

МТС-эй эдэ түрүү бригадануудай олонхидынь тарилгаар гээгдэжэ ябаһан бригадануудта социалистическэ туһаламжа үзүүлһэн байха юм. Мүнөө эдэнэрэй олонхид эртын парай элдүүрилгэ эмхитэйгээр ябуулжа байна. Түрүүшын үдэрэй дүнгүүдһээ харахада пар хахалжа байһан трактористнуудай олонхид тарилгада ябаһан шэнги үндэр бүтээсэ харуулна.

Б. Цыбендоржиев.

Ерэхэ жэлэй үндэр ургасын түлөө

«Комсомол» колхоз Мухаршэбэр соогоо түрүүлэн хабарай тарилга дүүргэһэн байна. 1.210 гектар ороонһото культура таряад, түсэбһөө гадуур 40 га шениисын тарилга хэбэ. Тиин, тус колхоз бии байгаа зүдхэхэ хүсэн ба мори унаа, хүдэлмэришэ хүсэеэ пар бэлэдхэлдэ гаргаа. Түрүүшын үдэрнүүдтэ 100 гаран гектар сэбэр пар эрхим шанартайгаар хахалагдаба.

Тэрэшэлэн Сутайн сомоной Калининай, Суулгын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ, „Авангард“ колхозууд тарилгаа дүүргэһэн дары пар хахалжа эхилһэн байна.

Ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса хуряаха бата бэхи үндэһэ һуури болохо сэбэр пар бэлэдхэжэ байһан эдэ артельнүүдэй плугшад үндэр бүтээсэ ба эрхим шанарай түлөө барандаа мүрысэнхэй.

О. Григорьева.

Эрхим шанартайгаар хахална

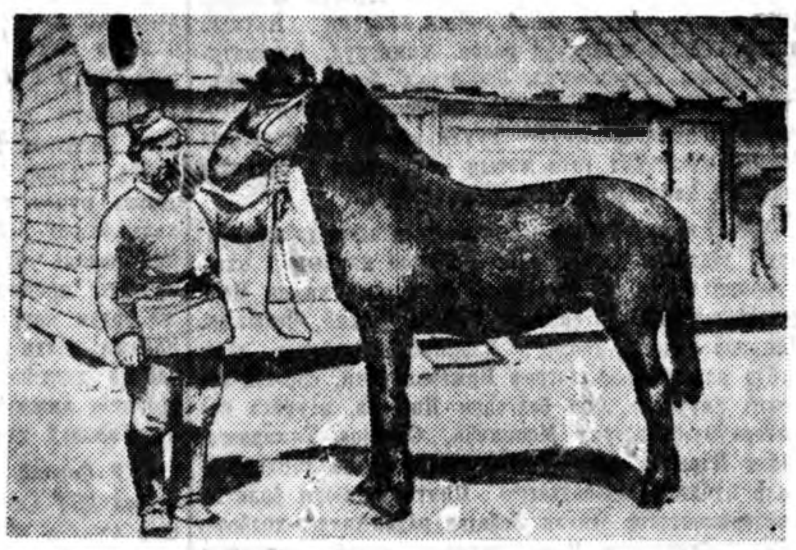
БИЧУРА. (Телефоноор абтаба.) Ороонһото культурануудай тарилга агротехническэ эрхим болзорнуудта дүүргэһэн Молотовой нэрэмжэтэ артелиин членүүд эрхим шанартай пар бэлэдхэжэ байна. Эдэнэр зарим үдэрнүүдтэ 30 гектар хүртэр хахалжа, үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйланад.

Тэрэшэлэн Куренковай нэрэмжэтэ, „Большевик“ ба бусад колхозуудай плугшад энэ жэлэй эртын пар эрхим шанартайгаар хахалжа байна. Аймаг соогоо түрүүлэн пар бэлэдхэжэ эхилһэн Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадынхид зуугаад шахуу га пар эрхим шанартайгаар хахалба.

Түрүүшүүлдэ шагнал

Кабанскын аймагай «Путь Социализма» колхозой таряанажалай нэгэдэхи ба хоёрдохи бригаданууд тарилгын үедэхи социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ ябана. Тиин, колхозой правлени ба партийна организаци эдэ бригадын түрүү плугшад, борнойшод ба сеялкэшэдтэ шан үгэһэн байна. Мүн бригаданудые хүтэлбэрилэгшэд Иван Иванович Корытов, Степан Степанович Перевозников гэгшэдтэ шан үгтөө.

Энэ артелиинхид ороонһото тарилгаа юрэнхыдөө амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Тарбагатайн аймагай «Серп ба Молот» колхозой ахалагша моришон Д. С. Сазонов олон дахин шагнагдаһан байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Д. С. Сазонов харууһалдаг англо-русска үүлтэрэй азаргатайгаа байна.
А. Поповой фото.

Бишиихан фельетон

Хоёр Давыдовуудай хоолой тоһодогдожо, хоёр хүйхэрнүүдэй хуян гараба

Ородой агууехэ уранзохёолшо Н. В. Гоголь «Ревизор» гэжэ гайхамшаг комеди зохёоһон юм. Энэ комедиин эхин сценэдэл тон адлишуу хөөрэлдөөн Заиграйн «Оборона СССР» колхозой правлени соо болоһон байгаа. Тэндэ ямаршье Городничий, Земляника болон наймаашадай хабаадаагүйнь мэдээжэ. Харин тэдэнэй рольнуудые колхозой түрүүлэгшын орлогшо Дамбии Донитов ба гахайн фермые даагша Цырендимит Доржиева гэгшэд аһалахан һайнаар наадаһан байха юм.

Түрүүлэгшын орлогшо Донитов ойроо һууһан П. Доржиевада хандажа хэлэнэ:

—Ехэл зохидгүй юумэ дуулгахаяа эндэ шамайе ерүүлбэб. Һамгадые «адислаашыемнай» шалгахаяа доохонуур, нюусаар аймагай прокурор Давыдов ерэжэ ябана. 1942 ондо Найданай Дариие «этэрээшэдэмни» гомдол ороол юм ха. Тэрэниие би эндээ тиигээд лэ унтараа гэжэ һанаа хүм. Теэд тэрээниинемни һалхин хөөргэдэжэ, түймэр болгоод, утааеынь аймагай прокурор унхидаал юм ха. Тэрээн тухай гэршэ колхознигуудһаа олон гомодол мэдүүлгэ оронхой, арсажа бухажашье дэмы гэжэ өөрөө һананаб. Мүн шинии Бадмаева Мэдыцигые унгэжэ хаяашашни баһал дэлхэй дүүрэн дуулдаһан хэбэртэй. Яахаяа хэрэггүй «нааданай ая даахагүй» һамгадые «адисалдаг» хүн гээшэбши? Гэшүүһээр гар хүлынь хабдатар сохёошошни хэрэг саарһан болоод, хэрэгтэй ээдэйнгээ гарта ороол хэбэртэй. Кладовойн үүдэндэ талхыень адхаад, дээрэнь нёлбожо ниижэ байжа хүлөөрөө үбшэн болтор Цыренова хүгшэниие сохёошомни баһал дуулдаа. Талаан буруулхадаа, тэрэ хүгшэмни 3 фронтовигуудай эхэ байшоол. Иигээд лэ хоюулан гэмтэй зон болоод суд яла, сүлэлгэ түрмэ зайгаал гээшэбди. Эртээнһээ харгын хубсаһа, холын хүнэһэ бэлдэжэ бай гэжэ дуулганам. Муухайхан лэ зүүдэ зүүдэлээ хүм би. «Айхабтар томо хүхэ боро хулганаан ерээд үнэрдэжэ, унхидажа үзөөд арилшана» гэжэ ёрложо зүүдэлээб.—гэжэ дүүргэнэ.

Гахайн фермые даагшань үнэхээрөө ехэхэн гэмтэй болохо байһанаа мэдэрээ юм гү, али хуули засагай урда гэм хэрэгэй түлөө харюусажа үзөөгүй дээрэһээ болоо юм гү, гансата сахигар хүхэ болошобо.

—Үгы, яаха болоо гээшэб?

—Яахаб гэжэ яндан һамгадые өөрөө сохидог хүмши?—гэжэ хэлээд Донитов столой саана хүдэлэн һууба.

—Тэрэ прокуроршни таниха хүн бэшэ юм аа гү? Доохонуур ойлголсоод, сулахан зөөри адхуулха арга олдохогүй юм аа гү?—гэжэ айһан мэгдэһэн Доржиева али болохоор арга хургаа гаргана.

—Урда сагай зайһан гулбаануудаар уулзахагүй, советскэ прокуроротой уулзааб гэжэ мэдээд тэрэ «сулахан зөөриеэ» холо абаашажа хадагал!—гэжэ хэлээд, бүришье ехээр сухалаа хүрэһэн Донитов гэрэй дундуур гэшхэлэн ябана.

Уданшьегүй үнөөхи прокурор Давыдов гэгшэ «Оборона СССР» колхоздо ерэбэ гэнэ. Гоголь зохёолшын бэшэһэндэл, нүхэр Давыдов тракторта байгаагүй, харин Донитовай гэртэ сэхэ ерэжэ буугаа юм бэзэ. Архи тамхияа залгилсаа юм гү, «аса наашань» гээ юм гү, тодорхойнь бидэндэ мэдэгдэнэгүй. Зүгөөр лэ Заиграйн аймагай прокурор Давыдов ба нарследователь Давыдов гэгшэдэй (хаанаһаашье адли нэрэтэй байгаа юм) бэшэһэн саарһан бидэндэ мэдэгдэнэ. Тэрэ саарһанууд соо: «...Түрүүлэгшые орлогшо Донитов 1942 ондо ба һаяшаг фронтовигай һамгые ба мүн эхые гарай хүсөөр боложо сохёогүй. Энэнь һэшхэлгүйгөөр хүниие хардаһан ябадал болоно. Мүн тэрэшэлэн гахайн фермые даагша Доржиева хүнэй ойро үбһөөршье хүрөөгүй. Эдэниие элирүүлхэ бодото баримтанууд үгы»,—гэжэ эрээлэгдэнхэй байна.

Донитов ба Доржиева хоёр бүтүүхэн нюдөөрөө эмниилдээд:

Хадын модон шортоо шууяа,
Харахан һалхин буугааш үгы.
Хамаг зониинь шортоо хэлсээ,
Хатуу хуули ерээш үгы,—гэжэ

дууламдан, хоёр тээшээ тэрабад ха. Үнэхөөрөөшье тэдэнэй баясахань гайхалтай бэшэ. Хэзээ үни нэгэтэ «гарай шалаа гаргаһанайнгаа» түлөө гэжэ нэрэ түрөө хухаржа, суд прокурорто орожо гэм зэмэ амасажа ябахаяа хэн һайхашааха юм?!.

Тэрэ прокурор Давыдов ба нарследователь Давыдов хоёр ямар ушарһаа тэрэ зэргэ олондо мэдэгдэхэ, хамагта харагдаха үнэн ушарнуудта хайша хэрэгээр хандаба гээшэб? ВКП(б)-гэй Заиграйн айком болбол һаяхан сохюулһан бүлүү һахуу нюуртай эхэнэрые ба хабдар болошоһон хүлтэй хүгшэниие хараагүй хадаа хүнүүдэй бэшэһэн саарһануудта этигээгүй юм гү, али яһа үһынь хүха сохёогүй хадань орхиё саашань, энэмнай жэжэ хэрэг гээшэ гэжэ хэлсээ юм гү? Бү мэдэе.

Харин тэрэ хоёр Давыдовуудай һайгаар хуулита гэмһээ мултарһан Донитов Доржиева хоёр «уһанһаа хуурайнууд гарашоһондоо» мүнөө баяртайханууд ябанад.

—Энэ хэрэгые мартуулад гээд, баһа хэн шоро муутые эдэ хоёр «адислагшааб»? Эдэ хоёр хүйхэрнүүдэй хүндэ нюдаргануудһаа баһа хэнэй эжы, хэн шоро муутаднай хохидогшааб?—гэжэ тэрэ колхозой үбгэд хүгшэд үдэшэ үглөө айжа жэхыжэ ябадаг болошонхой.

Хоёр Давыдовуудай хоолой тоһодожо, хоёр хүйхэрнүүд хуянгаа гаргаба гээшэ ха.

ЧИМИТ ЦЭДЭН ХОЕР.

АРЦЫШЕВСКИИН «ПРАВИТЕЛЬСТВЫН» СЭРЭГҮҮД ТУХАЙ «ТРИБЮН» ГЭЖЭ ЖУРНАЛ БЭШЭНЭ

ЛОНДОН, июниин 16. (ТАСС). «Трибюн» гэжэ журнал болбол польпрессын корреспондент Ягодзинский гэгшые арестовалһан тухай хэлэхэ зуураа, иигэжэ бэшэнэ: «мүнөө Европодо дайнай дүүрээд байхада иимэ хэмжээ абаха гээшэ тон гайхалтай. Тиимэ байбашье Арцышевскиин правительство өөрынгөө сэрэгүүдые нэмээхэ гэһэн зүбшөөрэлтэй байһан хадаа, армияа улам олон болгожо байна. Теэд энэ армиинь хэнтэй дайлалдаха юм гэжэ асуухада болоно. Тиин мүнөө Германиие дараад байһан сагта тэдэнэр Англита байха эрхэтэй байна гээшэ аал? Иигэжэ үни удаан далдалжа байһыень харахадаа ородууд юун гэжэ ойлгохо байһаниинь мэдээжэ».

16 ПОЛЯГУУДЫЕ СҮҮДЭЛХЭ ТУХАЙ АМЕРИКАНСКА РАДИОКОММЕНТАТОР БЭШЭНЭ

НЬЮ-ЙОРК. июниин 15. (ТАСС). Мэнэ һаяар Москвада 16 полягуудые сүүдэлхээ байһан тухай мэдээсэхэ зуураа, радиокомментатор Стил гэгшэ генерал Окулицкийн үни удаан саг соо фашистска ажал ябуулжа байһыень тэмдэглэбэ. 1943 ондо Окулицкий гэгшэ Иранһаа ерэхэ англиийска буу зэбсэг болон хэрэгсэлнүүдые буулгахын тулада Каспиин далай дээрэ база бии болгохо ябадалые хойшо татаһан юм. Баһа, Окулицкий болбол «ЗВЗ» (Зэбсэгтэ тэмсэл хэхэ союз») гэдэг антисоветскэ нюуса организациие хүтэлжэ байһан юм гэжэ Стил заана, тэрэнь Советскэ Союзда хани һайнаар хандаба гэжэ һэжэглэгдэһэн польско сэрэгэйхидые һүүлэй гурбан жэл соо алажа байгаа юм ха.

ГИТЛЕРЭЙ ХААНА БАЙҺАН ТУХАЙ АНГЛИЙСКА ГАЗЕТЭ БЭШЭНЭ

ЛОНДОН июниин 15. (ТАСС). «Дейли мейл» гэжэ газетэ болбол Гитлер мүнөө Эйредэ ошоод байна гэһэн өөрынгөө капрска корреспондентын мэдээсэлые тунхаглана. Тэрэ мэдээсэлэй ёһоор Гитлер эхэнэр хубсаһа үмдөөд Дублинда бууба гэнэ.

Манай колхозой тарилгын дүн ба саашанхи зорилгонууд

Хабарай тарилгые хаһа болзор соонь эрхим шанартайгаар үнгэргэхын түлөө колхозой бүхы бригада, звенонуудаар тэрэшэлэн колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн байгаабди. Тарилгын хүдэлмэридэ ябадаг колхознигууд Улаан партизануудай нэрэмжэтэ хүдөө-ажалай артелиин членүүдэй хандалгатай барандаа танилсажа, энэ мүрысөөндэ эбтэйгээр оролсоо һэн. Социалистическэ мүрысөөнэй дүн түргэ түргэн гаргагдажа, колхозник бүхэндэ хүргэгдэдэг байгаа. Мүрысөөнэй дүн дээрэһээ хэнэй ямараар хүдэлмэрилһэн тухай элирээд байхадань бригада, звенонуудаар үйлэдбэриин суглаа хэжэ, түрүүшүүлдэ баясхалан хүргэдэг ба нормоо дүүргэдэггүй нэтэрүү нобшо колхознигуудта шангаар дурадхадаг һэмди. Тэрэнэй ашаар, түрүүшын үдэрнүүдтэ ажалаа хүсэд эмхидхэжэ шадаагүй бригада, звенонууд дутуунуудаа ябууд дундаа усадхажа, түрүүшүүлтэй зэргэшэдэг болоһон байгаа.

600 гектар эрхим шанартайгаар тарижа эртын ороонһото культурануудай түсэб майн 15-да дүүргээбди. 1.170 гектар тариха ороонһото-бобово культуранууд майн 25-да сүм дүүргэгдэһэн байна.

Тарилгын хүдэлмэридэ ябаһан Селендумын МТС-эй 2 трактор 247 гектар газар элдүүрилһэн, 195 гектарта тарилга хэһэн байха юм. Бэшэ бүхы хүдэлмэреэ 42 плуг, 13 борной, 5 сеялкээр колхознигууд шиидхэжэ гараа. Хабарай полевой хүдэлмэридэ ябахаар хараалагдаһан 76 хүнһөө 3 бригада, 6 звено эмхидхэгдээ һэн.

Таряанажалай 1-дэхи бригада полевой хүдэлмэриин эхилһэнһээ хойшо түрүү зэргэдэ ябаа. Энэ бригадые хүтэлбэрилэгшэ Лодон Лунлуков хүн бүхэндэ үгэһэн даалгабаряа саг соонь шалгажа, элирүүлһэн дутуунуудаа тэрэ дары усадхуулдаг байгаа. Бригадирайнгаа һэрэмжэтэй ба хёрхоор хандадаг дээрэһээ колхознигууд барандаа үдэрэйнгөө нормонуудые эрхим шанартайгаар дүүргэдэг, зарьманиинь саг үргэлжэ үлүү гаргадаг һэн. Колхознигууд Баиров, Надмитова, Лунков гэгшэд түрүү ажалаараа тусгаар шалгардаг юм. Эдэнэр тарилгада эхилжэ орхоһоо хойшо һүүл хүртэр нэгэшье гэм зэмэдэ ороогүй, үргэлжэ түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябаһан байна.

Таряанажалай 3-дахи бригада соохоо нүхэр Жалсановай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай звено түрүүлжэ гараа. Энэ звеногой членүүд тарилгын түсэб агротехническэ богони болзорто эрхим шанартайгаар дүүргэһэн байна. Звеногой членүүд үдэрэйнгөө нормонуудые һайн шанартайгаар дүүргэхэһээ гадна, зэр зэмсэг болон мори унаануудтаа эзэн ёһоор хандадаг байгаа. Таряанажалай 2-дохи бригадын членүүд түрүү һуури эзэлһэн дээрэхи нүхэдтэ атаархан, ажал хүдэлмэреэ һүүлэй үдэрнүүдтэ яһала шангадхаһан байха юм. Бригадын плугшад Золтуева, Нимаева ба бусад үдэрэйнгөө даалгабаринуудые саг үргэлжэ 100 гаран процент хүртэр дүүргэдэг һэн.

Ороонһото-бобово культурануудай тарилгые дүүргэһэн дары социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргажа, түрүүшүүлдэ 12.000 түхэригэй шан үгэһэн байнабди. Тэдэнэй дунда таряанажалай 1-дэхи бригадын бригадир Лундуков, Баиров, Надмитова ба бусад бии.

Хартаабхын тарилга саг соонь хэжэ дүүргээд, тэрэнэй хойноһоо харууһа хэнэбди. Огородой тарилгада 22 хүн ябажа байна. Эдэнэр 11 гектар тариха түсэбөө дүүргүүтэйхэн байна. Тэрэшэлэн тэжээлээ, техническэ культурануудаа һайнаар элдүүрилэгдэһэн газар дээрэ хэжэ байнабди. Эдэ культурануудай тарилга үглөө мүнөөгүй дүүрэхэнь.

Хабарай тарилгые хаһа болзор соонь дүүргээд байхадаа бидэнэр социалистическэ мүрысөөнэй ябасые бишиихашье һуладхангүй ургаса хуряалга хүртэр тэрэ темпээрээ ябаха зорилготойбди. Тарилга дүүрэбашье тэрэниие эрхим һайнаар ургуулжа гээлтэгүйгөөр хуряажа абаха хүртэр нилээдгүй ехэ хүдэлмэри хэрэгтэй. Тарилгые гэмтээнгүй, хойноһоонь харууһалжа үндэр ургаса туйлаха гээшэ хабарайхида булигдахагүй харюусалгатай гээшэ. Колхозой правлени тарилгын хойноһоо харууһалха харюусалгата хүнүүдые табиһан байна. Ороонһото культуранудай буртаг үбһэ түүхэ 6 хүнһөө бүридэһэн звеное колхозой агротехник нүхэр Бадмацыренов хүтэлбэрилхэ байна. Эдэнэр тарилгада буртаг үбһэнэй гархатай хамта сэбэрлэжэ эхилхэ юм.

Тарилгаһаа сүлөө гараһан зүдхэхэ хүсэн ба колхознигууд парта гаранхай. Эдэнэрэй түрүүшүүл тарилгын хүдэлмэридэ ябаһан хурдан темпээ һуладханагүй. Пар хахалжа байһан плугшад ерэхэ жэлдэ үндэр ургаса хуряаха бата бэхи үндэһэ һуури табихын түлөө эрхим шанарай түлөө хавсыгаа шамажа оролсонхой.

Эдэ бүхы хүдэлмэри ябуулхатаяа хамта, үбһэхуряалгадаа бэлэдхэжэ байнабди. Мүнөө жэлдэ манай колхоз үбһэхуряалгада эртэ орохоор хараалангай. Сабшалангай зарим участогуудай ногоон һайнаар ургажа байна. Энээниие гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын тулада эрхим бэлэдхэл хэрэгтэйнь мэдээжэ. Тиихэлээр машина зэмсэг түргэн ба эрхим шанартайгаар заһабарилха, мори унаануудаа бэлэдхэхэ ябадал түрүүшын шухала зорилго болоно. Колхозой түмэршэ дархашуул машина зэмсэгүүдэй заһабарилга һэлар дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ эршэтэйгээр оролсонхой. Һүүлэй мэдээгээр 13 косилка, 3 морин тармуур ба бусад хэрэгсэлнүүд бэлэн болоод байна. Заһабарилагдаагүй байһан 7 косилка ба бусад машина зэмсэгүүд һаяын үдэрнүүдтэ бэлэдхэгдэхэ юм. Гар хажуур, тармуур, алха дүшэһөө абаад, бүлюу лопатка хүртэрхи бусад хэрэгсэлнүүд үбһэхуряалгын ехэхэн хүдэлмэри шиидхэдэг. Эдэ хэрэгсэлнүүдые хаһа болзор соонь һайн шанартайгаар заһабарилха хэрэгтэ колхозник бүхэн эдибхитэйгээр хабаадалсана.

Колхозой луговод нүхэр Бадмаев сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын зорилгоор, герасимовска түрүү звенонуудай дүршэлые халан абажа газар уһалха, шугы бургааһа сэбэрлэхэ хүдэлмэринүүдые эршэмтэйгээр үнгэргэжэ байна. Хабар эртэ байхада нүхэр Бадмаев 10 хүнһөө бүридэһэн өөрынгөө звеногой членүүдтэй хамта 90 километр утатай һубаг канава малтажа, 230 гектар сабшалан нэгэ удаа уһалаа. Тэрэшэлэн эдэнэр 630 гектарай модо шулуу ба шугы бургааһа сэбэрлэһэн байха юм.

Манай артелиин членүүдэй тарилгын хойноһоо харууһалха, пар хахалха, үбһэхуряалгаа эрхим һайнаар үнгэргэжэ, үхэр малаа садхалан тэжээлээр хангаха түрүүшын шухала зорилгонуудаа тарилгадал адли харюусалгатайгаар ба хаһа болзор соонь дүүргэжэ шадаха байһаниинь лабтай.

Д. ГУРОЖАПОВ,
Сэлэнгын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Тамча нюта.

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.

РЕДАКЦИ ба ХЭБЛЭХЭ ГАЗАРАЙ АДРЕС: г. Улан-Удэ. ул. Ленина, 35. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ. Үнэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23. АТС—1-80; зам. ответ. редактора—7-89, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной жизни и промышленности—7-89, сельского хозяйства—6-03, писем и переводов—6-03 (2 зв.); об'явлений—2-64 (2 зв.).

Н—00379. Типография Государственного газетного издательства при СНК БМАССР. Тираж 5.500.